

Læseplan for valgfaget musik

Indhold

Indledning	3
Trinforløb for 7./8./9. klassetrin	4
Musikudøvelse	4
Musikforståelse	6

Indledning

Faget musik som valgfag er etårigt og kan placeres i 7./8./9. klasse. Eleven kan efter eget ønske vælge valgfaget på flere årgange, hvorved undervisningen skal tilrettelægges således, at den enkelte elev udfordres i et passende omfang. Såfremt valgfaget læses i 9. klasse, skal faget indgå i den obligatoriske projektopgave.

I valgfaget musik skal eleverne udtrykke sig musikalsk, herunder deltage i fremførelse af musik på eller uden for skolen. Faget har fokus på, at færdigheder i at udøve musik må udvikles over tid, og at eleverne opnår fortrolighed med egne og andre elevers roller under fremførelse af musik.

Arbejdet med musik har desuden en refleksiv side, hvor eleverne skal øge deres forståelse af musikens funktion i samfundet, herunder betydningen af selv at have et aktivt forhold til musik. En væsentlig side ved beskæftigelsen med musik er, at eleverne udvikler evnen til kritisk stillingtagen og bliver bevidste om musikkens betydning for socialisering og identitetsdannelse. Fælles Mål omfatter to kompetenceområder: Musikudøvelse og Musikforståelse.

Undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i kompetenceområderne. Læseplanen beskriver undervisningens progression i fagets trinforløb og danner grundlag for en helhedsorienteret undervisning.

Det skal tilstræbes, at undervisningen tilrettelægges, så den vekselvirker mellem den enkeltfaglige fordybelse og det tværfaglige arbejde.

Undervisningen skal tilrettelægges, så den imødekommer målsætningerne om en længere og mere varieret skoledag, jf. lov nr. 1640, heriblandt varieret og anvendelsesorienteret undervisning, bevægelse, åben skole og understøttende undervisning.

De lovgivningsmæssige rammer for Fælles Mål er med lov nr. 1445 af 12. december 2017 blevet ændret med henblik på en lempelse af bindingsgraden ved at reducere antallet af Fælles Mål.

Dette er gennemført ved, at færdigheds- og vidensmålene i Fælles Mål er gjort vejledende, således at de bindende elementer i Fælles Mål nu udgøres af fagformål, kompetencemål samt færdigheds- og vidensområder.

Denne undervisningsvejledning er blevet gennemskrevet i maj 2018 med henblik på, at undervisningsvejledningerne for fag og emner formelt set er i overensstemmelse med de ændrede lovgivningsmæssige rammer om Fælles Mål.

Frem mod skoleåret 2019/20 vil der blive gennemført et mere omfattende arbejde med at revidere læseplaner og undervisningsvejledninger. Dette skal understøtte, at disse i højere grad tager afsæt i de politiske intentioner bag ændringen i rammerne for Fælles Mål samt anbefalingerne fra rådgivningsgruppen om Fælles Mål. Dette vil bl.a. betyde, at læseplaner og vejledninger ikke i samme grad som tidligere vil fokusere på arbejdet med mål som udgangspunkt for tilrettelæggelsen af undervisningen. Det vil i denne sammenhæng bl.a. blive tydeliggjort, at mål er en didaktisk kategori ud af flere.

Trinforløb for 7./8./9. klassetrin

Musikfaget danner basis for at udvikle samspillet mellem skolen og andre relevante institutioner.

Dette kan eksempelvis være musik- og kulturskoler, musikforeninger og det professionelle musikliv. Eleverne skal kunne deltage i aktiviteter, der involverer samarbejde med sådanne institutioner uden for skolen.

Elevernes oplevelser og erfaringer med musik fra det obligatoriske forløb samt fra fritiden medtæn-

kes i forbindelse med planlægning af undervisningen.

Elevernes arbejde i musik skal munde ud i musikalske produkter eller en fremførelse fx en koncert.

Undervisningen i musikudøvelse sigter mod, at eleverne lærer at udtrykke sig musikalsk i fællesskab med hinanden. I undervisningen indgår udøvende såvel som skabende aktiviteter. Det er centralt, at undervisningen tilret-

telægges med opmærksomhed på differentiering, så hver enkelt elev kan udfolde sit eget potentiale.

Undervisningen i musikforståelse sigter mod, at eleverne aktivt kan forholde sig til musikkens rolle i samfundet og for den enkelte. Det er centralt, at skolens musikundervisning ses i relation til såvel pædagogiske som kommercielle musiktilbud uden for skolen.

Musikudøvelse

Kompetenceområdet musikudøvelse omfatter seks færdigheds- og vidensområder:

Sang er centreret omkring elevernes udvikling af egen stemme og stemmebrug.

Spil omhandler elevernes instrumentale færdigheder.

Komposition og arrangement fokuserer på, hvordan eleverne kan skabe egne musikalske udtryk samt reducere eller udvikle musikalske forlæg.

Musik og digitale medier fokuserer på elevernes brug af digitale medier i forbindelse med forskellige sider af musikfaget.

Fremførelse drejer sig om elevernes musikalske performance.

Musikudstyr fokuserer på elevernes betjening af teknisk musikudstyr.

Sang

Eleverne skal udvikle deres stemmer, hvilket vil sige at lære stemmen at kende som et instrument med mange klangmuligheder. Arbejdet med stemmebrug finder primært sted i grupper, så eleverne lærer at anvende deres stemmer på forskellige måder i et fælles musikalsk udtryk. Eleverne skal lære at arbejde med sund stemmefunktion og med, hvordan stemmen kan bruges i

forhold til et valgt stilistisk udtryk. Mikrofonsang indgår som led i undervisningen.

Spil

Under spil arbejdes med rotation på forskellige instrumenter, således at eleverne udvikler forståelse for instrumenternes funktion i det musikalske udtryk. Eleverne arbejder med sigte på instrumental beherskelse, og den enkelte elev skal have mulighed

for efterhånden at arbejde særligt intensivt med et bestemt instrument.

Komposition og arrangement

Eleverne skal lære enkle kompositionsteknikker, og undervisningen vil oftest være nært knyttet til den udøvende praksis. Undervisning i musikalske principper for komposition kan eksempelvis kædes sammen med anvendelse af digitale teknologier, således som

det praktiseres i digital musikproduktion. Intuitiv software kan hjælpe med at vise eleverne, hvad der kan lade sig gøre rent teknisk, og undervisningen må derfor også fokusere på musikalske kriterier for, hvad der kan eller evt. ikke kan fungere i det færdige musikalske udtryk. Eleverne skal gennem arbejdet med komposition udvikle deres forståelse for musikalsk form, harmonisering og instrumentering. Undervisning i arrangement bygger på de samme elementer som beskrevet under komposition. Eleverne skal lære, hvordan foreliggende musik kan reduceres eller udvikles med henblik på elevernes aktuelle muligheder for at spille og synge en tilpasset version af et givet forlæg.

Musik og digitale medier

Eleverne skal lære at inddrage digitale teknologier, hvor det er relevant. Digitale medier skal inddrages både i forbindelse med at udføre og at skabe musik samt i forbindelse med distribution af musik.

Fremførelse

Eleverne skal blive fortrolige med at fremføre musik for andre. Dette indebærer, at eleverne skal have særligt fokus på performance, hvilket vil sige, at de kan forbedre sig individuelt og som gruppe på at skulle optræde for andre. Særlige problemstillinger med henblik på øveteknikker, mental forberedelse og sceneoptræden indgår derfor som en integreret del af undervisningen.

Musikudstyr

Eleverne skal lære at betjene musikudstyr i nødvendigt omfang. For at eleverne opnår forståelse for hinandens funktion i en musikgruppe, må alle have et vist indblik i, hvordan forskellige former for teknisk musikudstyr fungerer, herunder samspillet mellem akustisk og elektrisk udstyr. Dette indgår derfor i undervisningen, herunder i forbindelse med rotation.

Musikforståelse

Kompetenceområdet musikforståelse omfatter fire færdigheds- og vidensområder:

Musikliv er centreret omkring musiklivet uden for skolen.

Musikanalyse fokuserer på analyse af musik og egen oplevelse af musik.

Musikkens anvendelse omhandler vurdering af musikkens anvendelse i forskellige kontekster.

Musik i medier fokuserer på, hvordan musik indgår på forskellige medieplatforme.

Musikliv

Eleverne skal kunne orientere sig i og om musiklivet uden for skolen. Eleverne skal vurdere musiktilbud uden for skolen, hvilket skal danne udgangspunkt for refleksion over og stillingtagen til musiklivets mangfoldighed, herunder musikforbrug i hverdagen, koncerttilbud, talentkonkurrencer og musiksmag.

Musikanalyse

Eleverne skal lære at analysere og reflektere over musikkens struktur og udtryk. Der lægges vægt på forholdet mellem analytisk viden om musik og den enkeltes forståelse og oplevelse af musik. Undervisning i musikanalyse bidrager til at vække

elevernes forståelse for, hvordan musikoplevelser på den ene side kan fremme fællesskabet og på den anden side være dybt personlige. Eleverne skal lære at anvende relevante fagbegreber i forbindelse med analysearbejdet, herunder gængse akkordsammenhænge og toneart.

Musikkens anvendelse

Eleverne skal lære, hvordan musik anvendes i samfundet. Eleverne skal udvikle deres forståelse for, hvorvidt musikalske udtryk, herunder elevernes egne, har mulighed for at indgå i sammenhænge uden for undervisningen, herunder digitale miljøer og subkulturer.

Eleverne skal have indblik i lokal- og samfundets musiktilbud. Dette kan eksempelvis være musikskole, kirkekor, klubtilbud, øvelokaler, spillesteder og musikforeninger.

Musik i medier

Eleverne skal lære at kunne reflektere kritisk over, hvordan musik indgår og anvendes i forskellige medier. Undervisningen tilrettelægges, så eleverne konfronteres med musikkens rolle og funktion på forskellige medieplatforme, herunder på internettet og i film.